

Geldboekje

REGEL ZELF JE GELDZAKEN

*“Mijn man regelde thuis de geldzaken.
Toen hij overleed kwam ik erachter
dat hij grote schulden had.
Ik wist van niets.”*

De helft van de Nederlandse vrouwen heeft het geld van hun partner nodig. Of ze ontvangen een uitkering van de overheid. Ze zijn dus niet financieel zelfstandig. Veel vrouwen kiezen hier zelf voor. Ze laten geldzaken liever aan hun partner over.

Er zijn ook vrouwen die op eigen benen willen staan, maar worden tegengehouden. Door hun partner of (schoon)ouders. Zij mogen niet werken. Hebben geen eigen bankpas. Moeten voor iedere betaling om toestemming vragen. Of ze werken wel, maar mogen niet zelf bepalen wat ze met hun geld doen. Scheiden is voor deze vrouwen moeilijker. Ze weten vaak niet waar ze recht op hebben.

Het is belangrijk dat je geldzaken begrijpt. Dan is de kans kleiner dat je geldproblemen krijgt. En als je zelf geld verdient, is het ook makkelijker om je eigen keuzes te maken.

In dit boekje geven we informatie over geldzaken. Je leest over sparen, lenen, schulden en verzekeringen. Waar je op moet letten als je gaat trouwen. Waar je recht op hebt als je wil scheiden. Hoe je je bruidsschat het beste kan bewaren. Waar je terecht kan met geldproblemen en nog veel meer.

Heb je het boekje uit? Geef het dan door aan een vriendin.

Liefs, Femmes for Freedom

HOE FINANCIËEL ZELFSTANDIG BEN JIJ?

Kruis aan wat bij jou past:

- Ik verdien genoeg geld om voor mijzelf en/of mijn gezin te zorgen.
- Ik kan mijn eigen geldkeuzes maken.
- Ik kan tegemoetkomingen (hulp in de vorm van geld) aanvragen en aanpassen.
- Ik heb een eigen betaal- en spaarrekening en kan mijn eigen bedrag bekijken.
- Ik kan mijn administratie op orde brengen en houden.
- Ik heb een DigiD en kan er veilig mee omgaan.
- Ik kan rekeningen op tijd betalen.
- Ik kan mijn inkomsten en uitgaven per maand of jaar in kaart brengen.
- Ik kan goede keuzes maken wanneer ik geld uitgeef.
- Ik kan op een slimme manier lenen. Ik leen alleen als ik het kan terugbetalen.
- Ik kan geld apart zetten voor verwachte of onverwachte uitgaven.
- Ik weet welke verzekeringen er zijn en welke ik nodig heb.
- Ik weet waar ik terecht kan met geldproblemen.

Heb je er meer dan tien aangekruist? Dan ben je op de goede weg. Heb je er minder dan tien aangekruist? Lees dan snel verder.

BANKREKENING

“Mijn man heeft een bankrekening waar al het geld binnenkomt. Een rekening voor mij vond hij niet nodig. Ik moet hem altijd om geld vragen. Ik heb daarom stiekem een rekening geopend bij een andere bank. Ik zet al het geld dat ik overhoud van de boodschappen op die rekening.”

Een bankrekening is noodzakelijk. Je kan er geld op zetten, ontvangen en overmaken. Iedereen in Nederland heeft recht op een bankrekening. Vanaf 18 jaar kan je zelfstandig een bankrekening openen. Je hebt dan van niemand toestemming nodig. Je moet in Nederland wonen. En een Nederlands paspoort, identiteitskaart, rijbewijs of verblijfsdocument hebben.

Stiekem bankrekening openen

Wil je een eigen rekening, maar mag niemand het weten? Maak dan goede afspraken met de bank. Spreek af dat ze geen post naar je huis sturen. Wil je erover praten? Neem contact op met Femmes for Freedom via 070-3626506 of info@femmesforfreedom.com.

ADMINISTRATIE

Bewaar alles wat met geldzaken te maken heeft in een map of op de computer.

Map: Maak een stapeltje met rekeningen, loonstroken, brieven van de verzekering, enzovoort. Plaats het in een map met tabbladen. Post via de e-mail kan je uitprinten en in de map plaatsen.

Computer: Maak een hoofdmap en noem het ‘Administratie’. Maak daarin submapjes voor alle inkomsten, huur, verzekering, abonnementen, enzovoort. Download je rekeningen en sla het op in de map. Maak af en toe een kopie van je map op een usb-stick.

Bewaar alle post waar je iets mee moet doen op een aparte plek. Heb je een rekening uit dat stapeltje betaald? Plaats het dan in de goede map. Het Nibud heeft een gratis e-mailcursus over hoe je je administratie kan ordenen. Meld je aan via www.nibud.nl/tools/e-mailcoaching-bewaar.

“Mijn ex-man en ik waren in gemeenschap van goederen getrouwd. Bij de scheiding had ik dus recht op de helft van alle bezittingen. Hij heeft een huis en bankrekening in het buitenland. In de rechtbank zei hij dat dit niet klopt. Ik had helaas geen bewijs. Daardoor heb ik niets van die bezittingen gekregen.”

Mag je je niet bemoeien met geldzaken?

Zorg er toch voor dat je weet wat jullie aan bezittingen, zoals geld, huis, auto, bedrijf hebben. Hier en in het buitenland. Maak foto's van de administratie, zoals bankafschriften, belastingaangiftes, eigendomsbewijzen en bankrekeningnummers. Bewaar dit als bewijs. Zet nooit je handtekening op een leeg vel papier of onder een document dat je niet begrijpt.

INKOMSTEN

Inkomsten zijn alle bedragen die je ontvangt op je rekening. Er zijn verschillende soorten inkomsten:

Loon: Geld dat je krijgt voor werken.

Toeslag: Geld van de overheid om een deel van je zorgverzekering, huur of kosten van je kind te betalen.

Uitkering: Een som geld die de overheid aan iemand betaald. Je kan een uitkering krijgen als je bijvoorbeeld geen baan (meer) hebt of ziek bent.

Bijstand: Geld van de overheid als je geen of een te laag inkomen hebt om van te leven. Met het geld kan je je eten, huur en andere belangrijke kosten betalen.

Kinderbijslag: Heb je kinderen tot 18 jaar? Dan betaalt de overheid mee aan de kosten die horen bij de opvoeding van je kind.

Op www.berekenuwrecht.nl kan je berekenen waar je mogelijk recht op hebt.

DigiD

“Mijn man heeft stiekem mijn DigiD account gebruikt. Hij heeft alle toeslagen op zijn eigen rekening gezet.”

DigiD (Digitale Identiteit) is een soort paspoort, maar dan op internet. Met DigiD kan je je belastingaangifte invullen. Zorgzaken regelen. Toeslagen aanvragen. En nog veel meer. Het is belangrijk dat jij een eigen DigiD hebt. Bewaar je wachtwoord goed, zodat niemand er misbruik van maakt.

Op <https://digid.steffie.nl/nl/meer-over-deze-website/> staat simpele uitleg over DigiD. Kijk voor een cursus Digisterker voor vluchtelingen op www.digisterker.nl/digisterker-voor-vluchtelingen.

UITGAVEN

Uitgaven zijn alle bedragen die van je rekening afgaan. Er zijn verschillende soorten uitgaven:

Vaste lasten: Uitgaven waar je een contract mee hebt afgesproken. Die zijn vaak elke maand hetzelfde, zoals huur, gas, water, licht, telefoonabonnement en ziektekostenverzekering.

Huishoudelijke uitgaven: Uitgaven die vaker terugkomen, zoals voeding en persoonlijke verzorging. De hoogte van het bedrag kan per keer verschillen.

Reserveringsuitgaven: Uitgaven die af en toe voorkomen, zoals een nieuwe wasmachine, auto, vakanties, enzovoort. Leg hiervoor iedere maand geld opzij.

Vier stappen om je inkomsten en uitgaven op een rij te zetten:

1. Tel je inkomsten bij elkaar op.
2. Tel je uitgaven bij elkaar op.
3. Trek je uitgaven af van je inkomsten. Spaar het geld dat je overhoudt.
4. Houd je niet genoeg geld over? Kijk op www.nibud.nl/tools/stappenplan-bespaarplan-maken/ voor tips om te besparen.

Op pagina 23 vind je een tabel waar je je inkomsten en uitgaven kan opschrijven.

TIP: Weet je niet altijd waar je geld blijft? Door een kasboek bij te houden of een begroting te maken kan je plannen met je geld. Kijk op www.nibud.nl/onderwerpen/rondkomen/plannen-en-begroten/#kasboek.

“Mijn zoontje botste met zijn fiets tegen de geparkeerde auto van de buurman. De auto kreeg diepe krassen. Het kostte 1500 euro om het te laten repareren. Gelukkig hebben wij een aansprakelijkheidsverzekering. De verzekeraar heeft de schade betaald. Anders moesten we dat zelf doen, terwijl we al moeilijk rondkomen.”

VERZEKERINGEN

Een verzekering is een afspraak tussen jou en een verzekeringsmaatschappij. Je verzekert je voor kosten die je niet zelf kan betalen als er iets misgaat. Je betaalt hiervoor per maand of jaar geld aan de verzekering. Er zijn verschillende soorten verzekeringen:

- **Zorgverzekering** is verplicht voor iedereen in Nederland van 18 jaar en ouder. Kinderen zijn gratis meeverzekerd. Moet je geopereerd worden of krijg je medicijnen van de arts? De verzekering betaalt de kosten.
- **Aansprakelijkheidsverzekering voor motorvoertuigen** is verplicht als je een auto of motor hebt. Je hebt een auto-ongeluk gehad en schade veroorzaakt bij een andere auto. De verzekering betaalt de schade.
- Met een **inboedelverzekering** ben je verzekerd voor je spullen in huis, bijvoorbeeld bij inbraak en schade. Heb je een lekkage in huis en is je vloer beschadigd? De verzekering betaalt de schade.
- Een **rechtsbijstandverzekering** betaalt de kosten van je advocaat bij juridische problemen. Voor als je bijvoorbeeld bent ontslagen en een advocaat nodig hebt.
- **Aansprakelijkheidsverzekering** is vooral handig als je kinderen hebt. Je bent dan verzekerd voor als je schade veroorzaakt aan spullen van een ander.

Je hebt veel soorten verzekeringen. Denk goed na over wat jij nodig hebt en kies de verzekering die bij jou past.

SPAREN

Sparen betekent dat je geld bewaart voor later. Je kan sparen voor een winterjas, voor schoenen, een vakantie, nieuwe auto, je bruiloft, enzovoort. Je kan ook sparen voor uitgaven waar je geen rekening mee hebt gehouden, zoals een kapotte wasmachine. Probeer 10% van je inkomsten te sparen.

Tips om te sparen:

- **Maak een spaardoel en spaarplan:** Waar spaar je voor? Hoe lang wil je sparen? Hoeveel geld moet je dan per week sparen?
- **Stiekem sparen:** Heb je geen inkomen? Krijg je geen of weinig geld van je partner? Probeer toch geld opzij te zetten. Houd bijvoorbeeld tijdens het boodschappen doen wisselgeld achter.
- **Automatisch sparen:** Dat kan via een spaarrekening bij je bank. Denk na welk vast bedrag je per week, maand of jaar opzij kan zetten. Kijk hiervoor naar je inkomsten en uitgaven.
- **Groepssparen/spaarkringen:** Deelnemers leggen op vaste momenten een bedrag in een pot. Bij elke bijeenkomst krijgt één van de leden al het geld uit dat potje. Zo kan je met een laag inkomen toch wat geld sparen. Kijk op www.cash2grow.nl/spaarkringen/ voor meer informatie.

Kijk op www.femmesforfreedom.com voor meer spaartips.

LENEN

Door een lening af te sluiten, heb je tijdelijk meer geld. Dat kan een oplossing zijn, maar alleen als je het op tijd kan terugbetalen. Soms lukt dat niet, waardoor je schulden kan krijgen. Daarom is het bijna altijd beter om spaargeld te gebruiken voor grote uitgaven. Heb je geen andere keuze? Kijk dan op www.wijzeringeldzaken.nl/lenen/wanneer-kies-je-welke-lening.

Geld uitlenen

Het kan ook zijn dat iemand geld van jou wil lenen. Het is soms moeilijk om 'nee' te zeggen. Stel jezelf de volgende vragen als iemand jou om geld vraagt:

1. **Waarom wil die persoon geld van mij?** Geef geen geld als je het gevoel hebt dat iemand misbruik van je maakt.
2. **Kan ik het geld missen?** Zo niet. Geef geen geld.
3. **Heeft de persoon die om geld vraagt al geldproblemen?** Dan is de kans groot dat je het geld niet terugkrijgt. Ook is méér geld vaak niet de oplossing. Probeer op een andere manier te helpen. Doe samen de administratie of vraag de gemeente om hulp.
4. **Heb je het gevoel dat je geen keus hebt?** Het is jouw geld. Dus je hebt altijd een keuze. Geef aan dat je het echt niet kan missen. Verzin een smoes als anderen bij je geld kunnen.
5. **Leen je wel geld uit?** Leg afspraken vast in een schuldbekentenis. Dat is een document waarin jullie de afspraken opschrijven en jullie handtekening onder zetten. Op www.nibud.nl/onderwerpen/rondkomen/lenen/#Geld-uitlenen vind je een voorbeeld.

“Mijn man moest meebetalen aan de bruiloft van zijn broertje. Ook moesten we meebetalen aan het huis van mijn schoonouders in Marokko. Er is altijd wel iets met zijn familie. Hij durft geen nee te zeggen. Hierdoor kunnen we zelf niet sparen.”

OMGAAN MET DRUK

Er zijn gezinnen die familieleden moeten helpen met geld, terwijl ze zelf niet genoeg hebben. Er zijn kinderen die van hun ouders verplicht ergens aan moeten meebetalen. Dit kan voor problemen zorgen. Het is belangrijk dat je over geld praat en goede afspraken maakt. Maar wat doe je als iemand je onder druk zet?

- Praat met je partner over jullie spaardoelen. Willen jullie een auto kopen? Reken uit wat jullie elke maand opzij moeten zetten. Vertel mensen die om geld vragen dat jullie aan het sparen zijn.
- Maak een overzicht met inkomsten en uitgaven. Zet spaargeld op je spaarrekening. Houd hierbij rekening met verwachte en onverwachte kosten. Wat blijft er over? Kan je niets missen? Laat anderen de tabel zien.
- Het is mooi als je kind leert om anderen te helpen, maar dwing niet. Je kan vertellen over de situatie van bijvoorbeeld je familielid waar je geld naartoe wil sturen. Laat je kind daarna zelf beslissen.
- Help je een arm familielid? Je kan in plaats van geld ook spullen versturen, zoals kleren en shampoo. Koop de spullen in de aanbieding.
- Vertel niemand hoeveel inkomsten je hebt, zodat ze jou niet om geld vragen. Zet je geld op je spaarrekening. Deel je pincode met niemand.
- In sommige religies, zoals de islam, mag je als volwassen vrouw zelf bepalen wat je met je geld doet. Niemand mag aan je geld komen. Vertel dit als iemand je dwingt.

Kijk voor meer tips op www.femmesforfreedom.com/ik-zoek-hulp/geldzaken/groepsdruk.

“Ik heb tot mijn 35ste niet gewerkt. Toen ik het zat werd om geld aan mijn partner te vragen, heb ik via YouTube geleerd om taarten te maken. Nu heb ik mijn eigen taartenwinkel.”

WERKEN

Het allermooiste is als je werkt en een eigen inkomen hebt. Helaas is dat voor sommige vrouwen lastig. Ze vinden de Nederlandse taal moeilijk. Hebben geen diploma. Geen ervaring. Mogen niet werken van hun partner of (schoon)ouders. Laat je niet tegenhouden. Probeer erachter te komen waar je goed in bent. Luister naar jezelf en volg je dromen.

Hoe vind je werk?

- **Meld je aan bij uitzendbureaus.** Je kan vaak dezelfde week nog aan de slag. Ook zonder diploma.
- **Doe een open sollicitatie.** Je reageert dan niet op een functie, maar geeft aan dat je graag bij het bedrijf wil werken.
- **Stuur elke dag zoveel mogelijk sollicitaties.** Dan is de kans groter dat je werk vindt.
- **Zoek op het internet naar vacatures.** Bijvoorbeeld via www.indeed.nl en LinkedIn. Schrijf ook op social media (Facebook, Instagram, LinkedIn) dat je op zoek bent naar werk.
- **Accepteer ook een baan die tijdelijk of niet je droombaan is.** Dan heb je alvast werk. Je kan altijd nog van baan veranderen.
- **Vraag een STAP-budget aan.** Je krijgt dan een geldbedrag van maximaal 1000 euro waarmee je een opleiding, training of cursus kan volgen. Zo heb je meer kans om een baan te vinden.

Kijk voor meer tips op www.femmesforfreedom.com/ik-zoek-hulp/geldzaken/werken.

Hulp

Stichting Lezen en Schrijven kan jou gratis helpen met het leren van de Nederlandse taal, met solliciteren, rekenen, omgaan met een computer en geldzaken. Kijk op www.stichtinglezenenschrijven.nl. Op www.taalvoorhetleven.nl/index.php?/empowerment volg je gratis online lessen over werk.

IK GA TROUWEN

Bijna 40% van de huwelijken eindigt in een scheiding. Veel vrouwen krijgen daardoor geldproblemen. Laat geldzaken daarom niet alleen aan je partner over. Praat erover, maak afspraken en leg deze vast bij een notaris. Het liefst nog voordat je trouwt.

Tips om met je partner over geld te praten:

- **Stel elkaar vragen over geld.** Zo leer je elkaar beter kennen. Ben je zuinig? Wil je graag sparen? Waar maak je je zorgen om?
- **Begin met de positieve kanten.** Geeft je partner te veel geld uit? Zeg dit, maar houd het gesprek positief.
- **Praat over jullie doelen.** Willen jullie een verre reis maken? Bereken hoeveel jullie moeten sparen. Hebben jullie niet dezelfde doelen? Maak dan goede afspraken.

Trouwen voor de wet

“Ik ben alleen voor het geloof getrouwd. Dus niet voor de wet. Toen we gingen scheiden, had ik daardoor geen recht op partneralimentatie. Hij had mij ook een bruidsschat beloofd, maar die heb ik nooit gekregen.”

Om jou te beschermen moet je in Nederland eerst voor de wet trouwen. Daarna mag je voor het geloof trouwen. De wet regelt automatisch een aantal dingen voor je, zoals partneralimentatie bij een scheiding. Je krijgt dan elke maand een geldbedrag van je ex-partner. In de islam heb je ook rechten bij een scheiding. Maar als je partner er zich niet aan houdt, kan de rechter hem niet dwingen. Ben je alleen voor het geloof getrouwd? Je kan altijd nog voor de wet trouwen.

WAT BETEKENT TROUWEN VOOR ONZE BEZITTINGEN EN SCHULDEN?

Ben je vóór 1 januari 2018 getrouwd? Dan ben je automatisch in **gemeenschap van goederen** getrouwd. Al jullie bezittingen en schulden van vóór en tijdens het huwelijk zijn van jou en je partner samen. Bij een scheiding moeten jullie alles eerlijk verdelen.

Ben je op of na 1 januari 2018 getrouwd of heb je trouwplannen? Dan trouw je automatisch in **bepaalde gemeenschap van goederen**. Alles wat jullie tijdens het huwelijk hebben opgebouwd, moeten jullie eerlijk verdelen bij een scheiding. Alles van vóór het huwelijk blijft privé.

Huwelijkse voorwaarden

Willen jullie zelf bepalen wat van jullie samen is en wat privé? Dat kan bij de notaris door huwelijkse voorwaarden vast te leggen. Dit kan ook als jullie al zijn getrouwd. Heb je vragen? Bel met de notaristelefoon via 0900 3469393.

Bruidsschat en Mihr/Mehir

Het Nederlandse recht kent geen bruidsschat en Mihr/Mehir. Je kan problemen dus niet via de rechter oplossen. Leg daarom ook hierover afspraken vast bij de notaris. Bijvoorbeeld dat al het goud van jou alleen blijft. Doe dit nog voordat je trouwt.

Trouw je in het buitenland? Leg ook daar je afspraken vast. Let wel op dat in elk land de regels verschillend zijn. Afspraken die jullie bij de imam maken, gelden niet voor het Nederlandse recht.

“Van mijn man mag ik alleen naar buiten om boodschappen te doen. Ik krijg 25 euro en moet de kassabon laten zien. Ik wil scheiden, maar durf niet. Ik kan niet voor mezelf zorgen. Ook ben ik bang dat hij mij dan terugstuurt naar Pakistan.”

IK WIL/GA SCHEIDEN

In Nederland heeft iedereen recht om te scheiden. Je hoeft je partner niet om toestemming te vragen. Wil je scheiden? Wees niet bang. Je hebt rechten.

- Ben je voor de wet getrouwd? Dan heb je vaak recht op alimentatie. Je ex-partner betaalt jou dan elke maand een geldbedrag.
- Als je een Nederlands paspoort hebt, kan niemand je wegsturen. Heb je een verblijfsvergunning? Neem bij twijfel contact op met het Immigratie- en Naturalisatiedienst via 088 043 04 30.
- Het UWV helpt je bij het vinden van een baan. Kan je niet werken? Kijk via www.berekenuwrecht.nl of je ergens recht op hebt.

LET OP: Als je gaat scheiden is het belangrijk dat je dingen kan bewijzen. Houd bij welke bezittingen jullie hier en in het buitenland hebben.

Ontsnappen uit religieus huwelijk

Wil je scheiden, maar werkt je partner niet mee? Kijk op www.femmesforfreedom.com.

Veilig je bruidsschat bewaren

“Ik bewaarde al mijn gouden sieraden thuis. Toen mijn man en ik wilden scheiden nam hij alles mee. Helaas had ik geen bewijs. Ik heb het nooit teruggekregen.”

Het veiligste is om een kluis te huren en daar je waardevolle sieraden te bewaren. Heeft je partner je bruidsschat afgepakt? Dan moet je aan de rechter bewijzen dat je dat goud had, bijvoorbeeld met foto's en video's. Probeer ook een bekentenis te krijgen via een telefoongesprek of berichtje.

Femmes for Freedom